

Jørn Lier Horst

# De verrader

Vertaald uit het Noors door Bianca Cornelissen



A.W. Bruna Uitgevers

# 1

Vlak voor de snelwegafrit verschenen er een paar blauwe zwaailichten in de spiegel. William Wisting liet het gas los. Door de regen op de achterruit waren de contouren moeilijk te onderscheiden in het donker. De hulpdienst kwam snel dichterbij. Het was een brandweerwagen. Een plens water sloeg tegen de zijkant van de auto toen hij langsreed.

Naast hem keek Nils Hammer op. Hij schraapte zijn keel, maar zei niets.

De brandweerwagen nam de afslag naar Larvik. Achter hen verscheen nog een voertuig met zwaailichten en Wisting minderde vaart om hem langs te laten.

Alweer een brandweerwagen, gevolgd door twee ambulances. Natte herfstbladeren wervelden erachter op.

Hij zette de autoradio uit en keek naar de klok op het dashboard. 23.42 uur.

Hammer ging rechtop zitten, maakte het handschoenenvakje open en haalde de portofoon eruit.

Er werd net een melding doorgegeven. De Bravo-patrouille kreeg opdracht om naar het zuiden te rijden.

‘Begrepen,’ klonk het krakend door de portofoon.

Zwijgend wachtten ze op een volgende melding, waaruit misschien zou blijken wat er aan de hand was.

‘Een verkeersongeluk,’ opperde Hammer. ‘Een ernstige situatie.’

Wisting hield zijn blik op de weg. Het asfalt was nat en zwart en het zicht was slecht. De ruitenwissers bewogen heen en weer over de voorruit, maar toch waren de zwaailichten voor hen onscherp. Al snel waren ze uit het zicht verdwenen.

Zijn hartslag schoot altijd weer omhoog bij de aanblik van zwaailichten.

‘Niet voor ons,’ zei Hammer. ‘We houden ons aan die fietsendiefstal.’

Het was het ernstigste voorval dat had plaatsgevonden tijdens hun bezoek aan het seminar. Er waren twee Roemenen aangehouden met een vrachtwagen vol gestolen fietsen.

Hammer zat met de portofoon in zijn hand, ze zeiden geen van beiden iets. Ze beseften allebei dat er waarschijnlijk iets ernstigs aan de hand was, als de Bravo-patrouille naar het zuiden werd gestuurd, iets waarvoor ook het rechercheteam in actie zou moeten komen.

Opnieuw naderde er een voertuig met zwaailichten. Wisting zette de auto stil tegen de vangrail. Een tegemoetkomende taxi week voor het voertuig uit. Ze werden ingehaald door een commandowagen van de brandweer. De auto schudde heen en weer door de luchtdruk toen hij hen passeerde.

‘9-8, 9-8, 9-8. Dit is 1-1.’

Wisting wierp een blik op Hammer en ging de brandweerwagen achterna. 9-8 was de algemene oproep voor alle eenheden. Iets wat zelden werd gebruikt.

‘In Møllebakken, Larvik, wordt gemeld dat er zeker vier huizen getroffen zijn door een aardverschuiving. Verzoek aan de eerste eenheid ter plaatse om direct terug te koppelen. Wie beschikbaar is voor inzet: melden op kanaal twee. 1-1 over en uit.’

Hammer vloekte en veranderde van kanaal op de portofoon.

‘1-1, dit is civiele patrouille Fox op kanaal twee,’ zei hij, waarna hij hun namen noemde. ‘We zijn drie minuten verwijderd en rijden achter de bevelvoerder van de brandweer.’

Wisting zette de zwaailichten op de grille aan. De regen sloeg hun als kleurige naalden tegemoet.

Møllebakken lag in een woonwijk ongeveer halverwege Larvik en Stavern. De huizen lagen op een flauwe helling die uitkwam bij de fjord. Hij kon zich niet voorstellen hoe daar een omvangrijke aardverschuiving had kunnen plaatsvinden.

De centralist bedeelde hen zendcode ‘Fox 4-1’ toe.

‘De locatieleider zit op kanaal vijf.’

‘Kanaal vijf, begrepen, over en uit,’ bevestigde Hammer.

Hij wijzigde het kanaal. De berichten gingen al over en weer tussen de hulpdiensten. Er werden instructies doorgegeven over een veilige ontmoetingsplek, er werd uitgelegd waar de lawine eindigde en er werd gesproken van afzettingen en het opstellen van schijnwerpers.

‘Hermod woont in Møllebakken,’ zei Hammer. ‘Beneden bij het water.’

‘De vader van Sissel?’ vroeg Wisting.

Hij hoorde Hammer een smakgeluid maken alsof hij zijn mond moest bevochtigen om te kunnen antwoorden.

‘We hebben er zondag nog gegeten,’ zei hij met een knikje. ‘7 oktober. De dag dat haar moeder zeventig zou zijn geworden.’

Wisting concentreerde zich op het rijden. Hij ging bij zichzelf na of hij iemand kende die daar woonde. De enige die hij kon bedenken was een kunsthandelaar van wie hij de naam niet meer wist.

‘Hebben we materiaal bij ons?’ vroeg hij.

Hammer draaide zich om op zijn stoel, keek achterom in de stationwagen en antwoordde bevestigend.

De meeste dienstwagens waren uitgerust met een kist in de bagageruimte, vooral met het oog op inzet bij verkeersongelukken. Er zaten EHBO-spullen, waarschuwingslichten, zaklampen, een werplijn, wat gereedschap, een brandblusser en wollen dekens in.

De locatieleider noemde hun zendcode en Hammer gaf antwoord.

‘Aankomsttijd?’ wilde de locatieleider weten.

Wisting keek nogmaals naar de klok op het dashboard. 23.47 uur.

‘Binnen twee minuten,’ antwoordde Hammer.

‘Begrepen. Ik wil dat jullie een ambulancepost inrichten aan de oostkant en een verzamelpunt opzetten voor doden en gewonden.’

Hammer bevestigde dat ze het begrepen hadden en Wisting dacht na: een ambulancepost en een verzamelpunt. Zoiets had hij nog niet eerder hoeven doen.

Hij sloeg af van de hoofdweg. De stroom was uitgevallen. Alle huizen waren in donker gehuld.

Voor hen remde de commandowagen van de brandweer af en Wisting volgde zijn voorbeeld. Enkele honderden meters verder lichtten blauwe zwaailichten op in de donkere nacht.

De wagen van de brandweer reed rechtdoor, terwijl Wisting links afsloeg naar het water en het groot licht aanzette. De regen kwam schuin uit de lucht en kletterde tegen het asfalt. Ze haalden een man met een zaklamp in die dezelfde kant op liep, een oudere vrouw met een deken om haar schouders geslagen stond in een deuropening en volgde hen met haar blik.

Voor hen stond een ambulance dwars over de weg met een groepje mensen ernaast. Drie mannen, twee vrouwen en de ambulancemedewerkers.

Wisting reed de berm in, griste zijn jas van de achterbank en stapte uit. Boven het geluid van de regen en wind uit klonk verspreid geroep.

Een aantal toeschouwers stapten aan de kant om hen door te laten. Wisting trok zijn rits dicht en liep tussen hen door. Niet meer dan een paar meter verderop was het asfalt abrupt opengescheurd. Er zat een gat van ruim zestig meter tot de overkant.

Wisting zette een paar stappen in de richting van de steile rand. Hammer kwam achter hem aan met twee zaklampen en gaf hem er een. De aardverschuiving leek een natuurlijke inkeping in de berg te hebben gevolgd en had alles ertussenin meegenomen. Zelf stonden ze op een veilige plek en Wisting durfde nog een klein stukje naar voren te stappen. Hij ging op een kleine uitstekende rots rechts naast de weg staan. Het licht van zijn zaklamp reikte niet helemaal tot aan beneden, maar hij zag aarde, stenen, klei en resten van gebouwen. Stukken van daken en muren. Bedolven auto's. Daartussendoor had een kolkende stroom zich een weg gebaand.

Vijftig meter rechts van hen ging er een licht aan op de mast van een brandweervagen. In het vloedlicht werd de omvang van de ramp duidelijker. Het moesten meer dan vier huizen geweest zijn, misschien wel tien. Tot wel veertig mensen als er in elk huis mensen aanwezig geweest waren.

Hammer hield zich vast aan een boom en leunde naar de rand van de aardverschuiving toe.

‘Hermods huis staat er nog!’ riep hij met ingehouden opluchting.

Wisting keek in de richting die hij aanwees en zag dat hij doelde op een huis aan de andere kant van het getroffen gebied, bijna helemaal onderaan bij het water. De schijnwerpers van de brandweer verlichtten het huis niet helemaal, maar ze konden zien dat een deel van de aardverschuiving tegen de gevel van het huis tot stilstand was gekomen.

Hammer stapte bij de rand vandaan. De sirenes van diverse naderende hulpdiensten klonken op en stierven weer weg. Wisting merkte een beweging op in de lawine onder hem, een klein stukje rechts van hen, en gebruikte zijn zaklamp. Een hond krabbelde op de onderkant van een auto die ondersteboven met de wielen omhoog lag. Meer tekenen van leven waren er niet te zien.

## 2

Een van de huizen die het dichtst bij de aardverschuiving lagen was een vrijstaand huis van twee verdiepingen met een dubbele garage en een grote oprit. Wisting boog zijn hoofd tegen de regen en snelde terug naar het groepje bewoners dat zich bij de ambulance had verzameld.

‘Wie woont daar?’ vroeg hij, wijzend naar het huis.

Een doorweekte man maakte zich kenbaar.

‘We hebben een verzamelplek nodig,’ zei Wisting. ‘Kunt u de garage openzetten en plek voor ons maken daar?’

De man leek blij te zijn dat hij iets kon doen. Hij knikte bevestigend en snelde ervandoor.

Hammer gaf het adres door via de portofoon en liet weten dat ze bezig waren zich te installeren.

De garagedeur werd van binnenuit handmatig geopend. De huiseigenaar reed een Tesla naar buiten en kreeg hulp van een aantal andere bewoners om een jetski op een aanhanger naar buiten te duwen die de tweede plek in beslag nam.

Wisting en Hammer stapten naar binnen. Er kwamen twee nieuwe ambulances aanrijden. Ze keerden op de straat, zodat ze klaarstonden voor vertrek. De blauwe zwaailichten deden de omgeving opflikkeren in de regen.

Het aantal meldingen op de portofoon nam toe. Zo te horen werden er een eindje verderop twee overlevenden uit het rampgebied gehaald terwijl er ondertussen berichten binnenkwamen over nieuwe, kleinere aardverschuivingen. Er werd herhaald dat ze een veiligheidszone van honderd meter in acht moesten nemen voor het terrein dat niet op rotsbodem lag en er kwamen voortdurend updates binnen over gebieden die geëvacueerd waren.

Wisting ging in de opening van de garage staan. Er was iets aan de hand in de tuin van de bureu. Twee mannen ondersteunden een vrouw. Ze liep op blote voeten en droeg enkel een T-shirt en onderbroek. Ze zat onder de modder en klei. Op haar rechterbovenbeen zat een grote, bloedende wond. Ze gilte hysterisch en probeerde zich los te rukken. Ambulancemedewerkers renden naar haar toe.

Wisting stapte de regen weer in. De vrouw riep een naam: Helene. Ze herhaalde hem meerdere keren alvorens ze in elkaar zakte.

‘Dit is Ellen Trane,’ zei een van de mannen die haar had meegevoerd.

Een van de bewoners, begreep Wisting. De man leek overstuur. Hij wilde nog iets zeggen, maar moest opnieuw beginnen omdat hij buiten adem was.

‘Ze is er zelf uit geklommen,’ wist hij uit te brengen. ‘Haar dochter ligt nog ergens daarbeneden. Helene.’

‘Waar?’ vroeg Wisting.

De man wees.

‘Je moet het me laten zien,’ zei Wisting. ‘Wacht even.’

Hij liep terug naar de auto en haalde de werplijn.

‘Maak jij er melding van?’ zei hij tegen Hammer.

De twee mannen liepen met hem mee naar de plek van de aardverschuiving. Ze wurmden zich door een thujahaag heen en kwamen uit in een tuin. Op de rand van de verzakking stond een speelhuisje waarvan de helft over de rand heen hing.

Ze liepen door naar de volgende tuin en stapten voorzichtig naar de rand. Slechts een van de mannen had een zaklamp. Hij richtte de lichtstraal naar beneden.

‘Helene!’ riep hij.

Wisting leunde naar voren en gebruikte zijn eigen zaklamp, maar hij zag niets anders dan een modderige brij van aarde, klei, struiken, bomen en resten van huizen.

‘Het was een stukje verder,’ zei de andere man.

Ze volgden de rand van de aardverschuiving. De lichtmast van de brandweerwagen wierp alleen maar lange schaduwen. Ze zochten met hun zaklampen, de lichtbundels kruisten elkaar.



‘Daar!’ riep de man met de zaklamp.

Zijn lichtstraal bewoog rond iets wat een garagedeur geweest moest zijn, vijftien meter onder hen. Er kwamen brokken aarde los van de rand toen Wisting ernaartoe liep. Hij zag de rug en het achterhoofd van een kind met blond haar. Ze zat in een poel water, ingeklemd tussen de overblijfselen van een grijze keldermuur.

‘Helene!’ riep de man die haar gevonden had.

Er klonk een antwoord, maar het bereikte hen niet. Het meisje probeerde zich tevergeefs naar hen om te keren, maar was niet in staat te bewegen.

De man zette zijn handen aan zijn mond.

‘We komen eraan!’ riep hij, waarop hij zich naar Wisting omdraaide.

Beide mannen leken te verwachten dat Wisting iets zou ondernemen.

‘Het water om haar heen is gestegen,’ zei de ene man.

Wisting keek omlaag. Van alle kanten stroomde regenwater omlaag dat zich verzamelde in de inzakking waar het meisje gevangen zat. Het zou een flinke tijd duren voordat er reddingswerkers met de benodigde uitrusting zouden arriveren.

‘Goed,’ zei hij, zonder te weten wat hij ging doen.

Er hing een gaashek over de rand van de krater. De dichtstbijzijnde steunpaal stond een meter van de rand in het gras. Wisting controleerde hem en voelde eraan. Hij was verankerd in beton en zat stevig vast.

Hij gaf zijn zaklamp aan de ene man en sloeg de werplijn schuin om zijn borst. Toen hij op de rand ging staan, zakte een deel ervan onder hem vandaan. Hij ging vlug zitten en greep zich vast aan het hekwerk. De weg die de aardverschuiving had afgelegd liep steil naar beneden. Losgerukte elektriciteitskabels en afvoerbuizen staken uit de natte aarde.

Achter hem riepen de twee mannen bemoedigende dingen naar het buurmeisje.

Wisting liet zich zakken en plaatste zijn ene been tegen de aarden wand terwijl hij zich vastklampte aan het hek om zijn gewicht te verdelen.

Hij droeg een paar lage, kunstleren veterschoenen die hij een jaar of twee, drie geleden voor zijn verjaardag had gekregen. De zolen waren glad en versleten. Een van de veters was losgeraakt, zag hij.

Hij klom verder en probeerde houvast te vinden bij het hek. Zijn voeten waren te breed om tussen het gaaswerk te passen, maar bij elk steunpunt kon hij even rusten.

Er sneed een stekende pijn door zijn rechterhand. Hij had een scherpe metalen punt van een van de hekverbindingen vastgegrepen. Het bloed stroomde eruit. Hij maakte een paar keer een vuist en ging toen verder.

Het hek liep niet helemaal door naar beneden, de laatste meters moest hij zich laten vallen. Hij gleed langs de aarden wand omlaag en plantte zijn voeten stevig in de modder. Toen hij zijn ene been optrok, bleef zijn schoen achter.

De twee burens lichtten hem bij. Hij was tien meter bij het meisje vandaan. Hij ploeterde verder en ontweek iets wat eruitzag als een tuintafel en een grote matras.

Plotseling klonk er luid geschreeuw vanaf de andere kant van de krater. Wisting bleef staan. Hij keek op en hoorde iets kraken. Een huis dat op de rand had gestaan stond op het punt om te kantelen. Het bleef even schuin hangen alvorens de grond eronder wegzakte.

De aarde onder hem begon te trillen toen het huis weggleed en alles op zijn weg vermorzelde. De muren spleten open en braken in grote stukken. Het dak klapte opzij en gleed omlaag naar de zee, waar het ten slotte bleef liggen.

Vanaf de rand boven hem riepen de twee mannen iets geruststellends naar het meisje dat vastzat.

‘Het komt goed! Hij is vlak achter je.’

Wisting worstelde verder en wist het meisje te bereiken. Het water stond inmiddels tot haar schouders.

Hij liep om haar heen, tilde haar hoofd op en bracht haar bij bewustzijn. Ze was tenger en zag eruit als een jaar of zeven, acht. Haar huid was koud en haar lippen waren blauw.

‘Ik ben er,’ zei hij, en hij noemde haar naam. ‘Ik ga je losmaken.’

Hij tastte voor zich onder het water en voelde een voorwerp dat over haar heen lag. Hij wist het los te trekken en duwde het aan de kant. Het was een fiets.

Ze zat nog steeds vast. Haar onderlichaam was begraven in de modder.

‘Het gaat goed met je moeder,’ ging hij verder. ‘Ze is veilig.’

Hij liep weer om haar heen en greep haar onder haar armen, probeerde haar los te trekken. Ze gilte van de pijn, maar zat nog steeds net zo vast.

Wisting liep nog een keer om haar heen en voelde langs haar benen, probeerde door de massa heen te graven. Zijn handen kwamen planken, stenen en verwrongen metaal tegen. Hij duwde het weg tot hij aankwam bij iets wat aanvoelde als een metalen buis die op haar linkerbeen drukte.

De twee mannen riepen omlaag vanaf de rand en wilden weten hoe het ging. Wisting gaf geen antwoord. Hij gebruikte al zijn krachten om de buis op te tillen. Terwijl hij hem omhoogtilde, moest hij de buis draaien om de voet van het meisje vrij te krijgen.

Hij was uitgeput van de inspanning en wist niet zeker of het was gelukt.

‘Laten we het nog eens proberen,’ zei hij, evengoed tegen zichzelf als tegen het meisje.

Hij greep haar weer onder haar armen. Deze keer kon hij haar verbazend makkelijk lostrekken, maar desondanks slaakte het meisje een schelle pijnkreet.

Wisting sleurde haar het water uit en legde haar half op de matras die daar lag. Ze had blote voeten en een open botbreuk aan haar rechterenkel, waar een stukje van het bot uit de wond stak.

Wisting wierp een blik op het gaashek.

‘Nu moeten we je omhoog zien te krijgen,’ zei hij zonder enig idee te hebben hoe.

Inmiddels waren er meer mensen bij de rand komen staan. Een van hen liet een metalen ladder zakken. Wisting pakte hem aan. Hoewel hij maar tot halverwege reikte, zou hij wel van nut zijn.

Hij droeg het meisje naar de ladder en sloeg de reddingslijn

over haar hoofd waarna hij naar de anderen riep wat zijn plan was. Hij zou de lijn omhooggooien en de lus aan het andere uiteinde onder haar armen straktrekken, zodat de mensen bij de rand haar langs de ladder op konden hijsen.

Hij deed een poging het touw omhoog te gooien, maar beseftte dat dat niet zou lukken. Hij zou met het touw omhoog moeten klimmen.

Boven hem klonk geroep en er werd een tuinslang naar beneden geworpen.

Dat zou kunnen werken.

Hij sloeg de rubberen slang om haar heen, bond hem twee keer om haar bovenlijf en maakte toen een stevige knoop.

Het spichtige meisje kreunde en snakte naar adem, maar Wisting deed alsof hij het niet merkte. Hij trok haar mee naar de ladder en plaatste haar er met haar rug tegenaan. Toen gebaarde hij naar de anderen dat ze konden beginnen met trekken.

Wisting ging onder haar staan en hield de ladder vast. Het eerste stuk ging makkelijk. Het meisje gleed langs de treden. Bij het gedeelte waar de ladder ophield ging het langzamer. Wisting was bang dat de tuinslang zou breken, maar uiteindelijk wisten ze haar over de rand te krijgen en was ze veilig.

Adrenaline had hem op de been gehouden, maar nu voelde Wisting hoe koud hij het had en voelde hij de pijn in zijn rechterhand. Hij bleef even staan om bij te komen voordat hij de ladder beetpakte. Boven hem hoorde hij geroep. Hij keek op en zag de persoon die het dichtst bij de rand stond naar beneden wijzen. Hij draaide zich om om te kijken. De hond die hem eerder was opgevallen kwam zijn kant op hinken.

Wisting krom de ladder weer af. De hond kwam naar hem toe en duwde zijn snuit tegen zijn been. Wisting boog zich voorover en kriebelde achter zijn oor, kletste een beetje tegen hem.

Het was een middelgrote hond van een onbestemd ras. Hij tilde hem op om hem te wegen. Hij woog misschien tien kilo. Het gewicht kon hij best dragen, maar het zou lastig zijn hem tegen de steile wand op te krijgen. Hij had iets nodig om hem in te doen.

Hij zette de hond neer en strompelde naar de matras die half

onder de aarde en modder begraven was. Het laken zat er nog omheen. Hij trok het los. De hond was achter hem aan gekomen. Op zijn schouder droeg hij hem terug naar de rand van de aardverschuiving en hij zette de hond op het laken. Toen hij het laken om de hond dichtvouwde en vastknoopte tot een zak, begon de hond te spartelen.

De mensen langs de rand hadden begrepen wat hij van plan was en gooiden de tuinslang weer naar beneden. Wisting knoopte hem vast en gaf een teken toen hij klaar was, zodat ze het bundeltje konden ophijsen. Zodra de hond in veiligheid was gebracht, zette hij zijn voet op de ladder. Hij begon te wiebelen toen hij de top naderde, maar hij klom verder en stapte over op het gaashek. Hoewel zijn benen trilden, slaagde hij erin houvast te vinden. Zijn armen deden pijn. Hij trok zichzelf op en klampte zich zo hard vast dat zijn vingers wit zagen. Toen hij de top naderde, grepen twee paar handen hem vast en trokken hem over de rand.

Wisting liet zich op zijn rug vallen en bleef liggen met zijn gezicht naar de regen.